

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

 Оксана ГОМОТЮК

« 29 » 08 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

 Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 29 » 08 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Живопис»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – В Культура, мистецтво
та гуманітарні науки
спеціальність – В2 Дизайн
спеціалізації – В 2.01 Графічний дизайн
освітньо-професійна програма – «Графічний дизайн»

кафедра архітектури та дизайну

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	Лаб. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	1	2	16	–	30	2	6	36	90	2

29.08.2025

Тернопіль – ЗУНУ
2025

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки спеціальності В2 “Дизайн” спеціалізація В 2.01 Графічний дизайн, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол №8 від 26.06. 2025 р.).

Робочу програму склали:

викладач кафедри архітектури та дизайну., **Цуп Андрій Володимирович**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри архітектури та дизайну, протокол № 1 від 26.08.2025 р.

В. о. завідувача кафедри архітектури та дизайну, д. архітектури, професор

Дячок Оксана Миронівна

Гарант ОПШ «Графічний дизайн»
к. пед. н, доцент

Ірина ЦІДИЛО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЖИВОПИС»

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна “Живопис”	Галузь знань, спеціальність, ОПП, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 3	галузь знань – В “Культура, мистецтво та гуманітарні науки”	Статус дисципліни нормативна Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність – В2 “Дизайн” спеціалізація – В2.01 «Графічний дизайн»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 1	Освітньо-професійна програма – «Графічний дизайн»	Лекції: <i>Денна – 16 год.</i> Лабораторні заняття: <i>Денна – 30 год.</i>
Загальна кількість годин – 90	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: <i>Денна – 36 год.</i> Тренінг: <i>Денна – 6 год.</i> Індивідуальна робота: <i>Денна – 2 год.</i>
Тижневих годин – 6 з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Живопис» є професійна підготовка фахівця з високим рівнем графічної майстерності на основі поступового засвоєння ними теоретичних основ образотворчої грамоти, формування умінь та навичок реалістичного зображення, розвиток зорової пам'яті та уяви, що сприяє активному процесу естетичного сприймання навколишнього світу та відтворення у процесі самостійного рішення завдань художньої діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Навчити здобувачів логічно осмислювати побачене, цілісно сприймати зображуваний об'єкт, вміти грамотно компоувати зображення на форматі, передавати вірний характер пропорційних співвідношень, передавати об'єм предметів та характер освітлення, закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни.

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК06. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК08. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.

СК09. Здатність зображувати об'єкти навколишнього середовища і постаті людини засобами пластичної анатомії, спеціального рисунка та живопису.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни.

Набуття студентами компетентності з курсу можливе за актуалізації їхніх знань з курсів “Історія мистецтва”, “Нарисна геометрія” “Рисунок”, “Композиція та кольорознавство”, “Перспектива”.

2.5. Результати навчання.

ПР7. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти для розробленнях у художньо-проектних вирішень.

ПР11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЖИВОПИС»

Змістовий модуль I. Живопис. Закономірності розподілу світла і тіні, тону і тональних співвідношень.

Тема 1. Вступ. Завдання, зміст, мета та значення курсу. Живопис, його види та засоби виразності.

Тема 2. Історичний огляд українського живопису під час періодів військових конфліктів та окупацій.

Тема 3. «Натюрморт з простих геометричних фігур на виявлення тональних співвідношень». Гризаль. Поняття тональної шкали.

Тема 4. «Натюрморт на виявлення контрастних тональних співвідношень». Хроматична гама.

Тема 5. «Пейзаж з архітектурою» змішана (поліхромна) кольорова гама, зображення тривимірне (об'ємно-просторове).

Тема 6. Короткочасні акварельні етюди зображення черепа з ракурсів. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.

Тема 7. Об'ємно-просторове живописне зображення черепа на тлі кольорової драперії. Ванітас. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.

Тема 8. Короткочасні акварельні етюди гіпсової голови. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.

Тема 9. Об'ємно-просторове живописне зображення гіпсової голови на тлі кольорової драперії. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.

Тема 10. Короткотривалі етюди з натури (портрети друзів). Чоловічий, жіночий портрет. Пропорційні співвідношення. Аналіз зв'язків внутрішньої кісткової конструкції та зовнішніх форм обличчя.

Тема 11. Автопортрет. Живописний тематичний портрет. Моделювання деталей голови при передачі індивідуальних властивостей.

Тема 12. Виконання акварельних живописних етюдів фігури людини. Закономірності розподілу світла і тіні, тону і тональних співвідношень.

Тема 13. Об'ємно-просторове живописне зображення фігури людини. Тематичний живопис.

Тема 14. Авторське право в образотворчому мистецтві: як розпізнати і уникнути плагіату в архітектурному живописі.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ «ЖИВОПИС»

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Лаб. заняття	СРС	ІРС	Тренінг	Контр. заходи
Змістовий модуль 1.						
Живопис. Закономірності розподілу світла і тіні, тону і тональних співвідношень.						
Тема 1. Вступ. Завдання, зміст, мета та значення курсу. Живопис, його види та засоби виразності.	2	2	2	2	6	
Тема 2. Історичний огляд українського живопису під час періодів військових конфліктів та окупацій.	2	2	2			
Тема 3. «Натюрморт з простих геометричних фігур на виявлення тональних співвідношень». Гризаль. Поняття тональної шкали.	1	2	2			
Тема 4. «Натюрморт на виявлення контрастних тональних співвідношень». Хроматична гама.	1	2	2			
Тема 5. «Пейзаж з архітектурою» змішана (поліхромна) кольорова гама, зображення тривимірне (об'ємно-просторове).	1	2	2			
Тема 6. Короткочасні акварельні етюди зображення черепа з ракурсів. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.	1	2	2			
Тема 7. Об'ємно-просторове живописне зображення черепа на тлі кольорової драперії. Ванітас. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.	1	2	2			
Тема 8. Короткочасні акварельні етюди гіпсової голови. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.	1	2	2			
Тема 9. Об'ємно-просторове живописне зображення гіпсової голови на тлі кольорової драперії. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.	1	2	2			
Тема 10. Короткотривалі етюди з натури (портрети друзів). Чоловічий, жіночий портрет. Пропорційні співвідношення. Аналіз зв'язків внутрішньої кісткової конструкції та зовнішніх форм обличчя.	1	2	2			
Тема 11. Автопортрет. Живописний тематичний портрет. Моделювання деталей голови при передачі індивідуальних властивостей.	1	2	4			
Тема 12. Виконання акварельних живописних етюдів фігури людини. Закономірності розподілу світла і тіні, тону і	1	2	4			

Тональних співвідношень.						
Тема 13. Об'ємно-просторове живописне зображення фігури людини. Тематичний живопис.	1	4	4			
Тема 14. Авторське право в образотворчому мистецтві: як розпізнати і уникнути плагіату в архітектурному живописі.	1	2	4			
Разом	16	30	36	2	6	залік

5. ТЕМАТИКА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1.

Живопис. Закономірності розподілу світла і тіні, тону і тональних співвідношень.

Тема 1. Вступ. Завдання, зміст, мета та значення курсу. Живопис, його види та засоби виразності.

Тема 2. Історичний огляд українського живопису під час періодів військових конфліктів та окупацій.

Тема 3. «Натюрморт з простих геометричних фігур на виявлення тональних співвідношень». Гризаль. Поняття тональної шкали.

2-3 предмета, зображення тривимірне (об'ємно-просторове), освітлення бокове штучне.

Формат: А3.

Матеріали: акварельний папір, картон. Техніка виконання: гуаш, акрил, темпера.

План практичного заняття:

- вступна лекція
- показ візуального ряду
- пояснення основних вимог

Мета завдання: виявляти різницю між тональними співвідношеннями, предметів натюрморту. Навчитись оперувати тональним діапазоном.

Палітра: сієна натуральна, білило.

Завдання: замішування гама складових тонів, створити цілісний узагальнений живописний твір, передати матеріальність заданих об'єктів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Градієнтна заливка. Розтяжки. Завдання - На форматі А4 виконати 2 розтяжки: ахроматичну та хроматичну.

2. Гризаль. Об'ємно-просторове живописне зображення простої геометричної фігури (гіпсова кулька і куб). Формат А4. Техніка виконання: гуаш, акварель.

Тема 4. «Натюрморт на виявлення контрастних тональних співвідношень». Хроматична гама. 3 - 4 предмета освітлення бокове штучне. Формат А2.

Матеріали: картон, акварельний папір.

Техніка виконання: гуаш, акрил, темпера.

План практичного заняття:

- показ візуального ряду

- Пояснення основних вимог

Мета завдання: граничне узагальнення та оперування масштабністю тональних співвідношень. Узгодження кількості темного співвідношення до світлого і навпаки. Гармонійне поєднання тональних мас на форматі, користуючись хроматичною кольоровою гаммою.

Палітра: вохра, марс чорний, білило.

Завдання: визначити головні тональні співвідношення, тональні акценти, визначити величини головних контрастних тональних плям, розробити цілісний об'ємно-просторовий композиційний твір. Передати матеріальність об'єктів заданого просторового рішення.

Завдання для самостійної роботи:

Зробити етюди «Натюрморт на температурні співвідношення». Тепла гама, холодна гама, змішана гама (поліхромна кольорова гама). Освітлення бокове (денне). Формат А4.

Тема 5. «Пейзаж з архітектурою» змішана (поліхромна) кольорова гама, зображення тривимірне (об'ємно-просторове), освітлення денне.

Формат: А2. Матеріали: акварельний папір, картон.

Техніка виконання: гуаш, акрил, темпера.

План практичного заняття:

- показ візуального ряду

- пояснення основних вимог

Мета завдання: навчитись відображати об'єктивну реальність тональних, колірних, температурних співвідношень та їх взаємодію з простором. Розробити композиційну цілісність. Розібрати просторове середовище на плани, передати перспективу, написати об'ємні предмети в кольоровій гамі обраного середовища, приділяючи увагу матеріальності, враховуючи характерні особливості та освітлення. Виконати детальну прописку об'єктів архітектури та виділити акцент.

Палітра: довільна.

Завдання: створити цілісний узагальнений живописний твір, передати матеріальність заданих об'єктів.

Завдання для самостійної роботи:

Зробити етюди «міський пейзаж». Тепла гама, холодна гама, змішана (поліхромна кольорова гама). Освітлення денне. Формат А4.

Тема 6. Короткочасні акварельні етюди зображення черепа з ракурсів. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.

Мета: передати такі властивості постановки, як пропорції, форму, тональну відмінність, загальний пластичний характер постановки. Ознайомити

здобувачів із особливостями та властивостями стилізованої та абстрактної композиції. Композиційне розміщення зображення всієї групи та окремих предметів на площині аркуша.

Практичне завдання: визначення загального тону; передача великих тонових відносин, пропорційних натурі. Моделювання об'ємної форми предметів, виявлення градацій світлотіні і їх тональна проробка з урахуванням повітряної перспективи. Пропорційні співвідношення.

Послідовність виконання завдання:

1. Композиційне розміщення зображення всієї групи та окремих предметів на площині аркуша;
2. Лінійно-конструктивне вирішення форми з урахуванням їх пропорцій, руху і просторового розташування;
3. Визначення загального тону; передача загальних великих тонових відносин, пропорційних натурі;
4. Моделювання об'ємної форми предметів, виявлення градацій світлотіні і їх тональна проробка з урахуванням повітряної перспективи;
5. Узагальнюючий етап роботи; виявлення головного і другорядного в тональній гармонії роботи; підпорядкування всіх частин зображення цілому.

Тема 7. Об'ємно-просторове живописне зображення черепа на тлі кольорової драперії. Ванітас. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.

Мета: передати такі особливості живопису, як пропорції, форма, тональна відмінність, загальний пластичний характер. Ознайомити здобувачів із особливостями та властивостями стилізованої та абстрактної композиції. Композиційне розміщення зображення на площині аркуша.

Практичне завдання: визначення загального тону; передача великих тонових відносин, пропорційних натурі. Моделювання об'ємної форми черепа людини, виявлення градацій світлотіні. Пропорційні співвідношення.

Послідовність виконання завдання:

1. Композиційне розміщення зображення всієї групи та окремих предметів на площині аркуша;
2. Лінійно-конструктивне вирішення форми з урахуванням пропорцій, та просторового розташування;
3. Визначення загального тону; передача загальних великих тонових співвідношень, пропорційних натурі;
4. Моделювання об'ємної форми предметів, виявлення градацій світлотіні і їх тональна проробка з урахуванням повітряної перспективи;
5. Узагальнюючий етап роботи; виявлення головного і другорядного в тональній гармонії роботи; підпорядкування всіх частин зображення цілому.

Тема 8. Короткотривалі акварельні етюди гіпсової голови людини. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.

Мета: передати такі властивості постановки, як пропорції, форму, тональну відмінність, загальний пластичний характер постановки. Ознайомити здобувачів із особливостями та властивостями стилізованої та абстрактної

композиції. Композиційне розміщення зображення всієї групи та окремих предметів на площині аркуша.

Практичне завдання: визначення загального тону; передача великих тонових відносин, пропорційних натурі. Моделювання об'ємної форми предметів, виявлення градацій світлотіні і їх тональна проробка з урахуванням повітряної перспективи. Конструктивні та антропологічні особливості черепа. Пропорційні співвідношення.

Послідовність виконання завдання:

1. Композиційне розміщення зображення всієї групи та окремих предметів на площині аркуша;
2. Лінійно-конструктивне вирішення форми з урахуванням їх пропорцій, руху і просторового розташування;
3. Визначення загального тону; передача загальних великих тонових відносин, пропорційних натурі;
4. Моделювання об'ємної форми предметів, виявлення градацій світлотіні і їх тональна проробка з урахуванням повітряної перспективи;
5. Узагальнюючий етап роботи; виявлення головного і другорядного в тональній гармонії роботи; підпорядкування всіх частин зображення цілому.

Тема 9. Об'ємно-просторове живописне зображення гіпсової голови на тлі кольорової драперії. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень. Змішана (поліхромна) кольорова гама, зображення тривимірне (об'ємно-просторове), освітлення денне.

Формат: А2. Матеріали: акварельний папір, картон.

Техніка виконання: гуаш, акрил, темпера.

План практичного заняття:

- показ візуального ряду
- пояснення основних вимог

Мета завдання: навчитись відображати об'єктивну реальність тональних, колірних, температурних співвідношень та їх взаємодію з простором. Розробити композиційну цілісність. Розібрати просторове середовище на плани, передати перспективу, написати об'ємні предмети в кольоровій гамі обраного середовища, приділяючи увагу матеріальності, враховуючи характерні особливості та освітлення.

Завдання: створити цілісний узагальнений живописний твір, передати матеріальність заданих об'єктів.

Завдання для самостійної роботи:

Зробити етюди «портрет». Тепла гама, холодна гама, змішана (поліхромна кольорова гама). Освітлення денне. Формат А4.

Тема 10. Короткотривалі етюди з натури (портрети друзів). Чоловічий, жіночий портрет. Пропорційні співвідношення. Аналіз зв'язків внутрішньої кісткової конструкції та зовнішніх форм обличчя. Змішана (поліхромна) кольорова гама, зображення тривимірне (об'ємно-просторове), освітлення денне.

Формат: А2. Матеріали: акварельний папір, картон.

Техніка виконання: гуаш, акрил, темпера.

План практичного заняття:

- показ візуального ряду
- пояснення основних вимог

Мета завдання: навчитись відображати об'єктивну реальність тональних, колірних, температурних співвідношень та їх взаємодію з простором. Розробити композиційну цілісність. Розібрати просторове середовище на плани, передати перспективу, написати об'ємні предмети в кольоровій гамі обраного середовища, приділяючи увагу матеріальності, враховуючи характерні особливості та освітлення.

Завдання: створити цілісний узагальнений живописний твір, передати матеріальність заданих об'єктів.

Завдання для самостійної роботи:

Зробити етюди «портрет». Тепла гама, холодна гама, змішана (поліхромна кольорова гама). Освітлення денне. Формат А4.

Тема 11. Автопортрет. Живописний тематичний портрет. Моделювання деталей голови при передачі індивідуальних властивостей. Змішана (поліхромна) кольорова гама, зображення тривимірне (об'ємно-просторове), освітлення денне.

Формат: А2. Матеріали: акварельний папір, картон.

Техніка виконання: гуаш, акрил, темпера.

План практичного заняття:

- показ візуального ряду
- пояснення основних вимог

Мета завдання: навчитись відображати об'єктивну реальність тональних, колірних, температурних співвідношень та їх взаємодію з простором. Розробити композиційну цілісність. Розібрати просторове середовище на плани, передати перспективу, написати об'ємні предмети в кольоровій гамі обраного середовища, приділяючи увагу матеріальності, враховуючи характерні особливості та освітлення.

Завдання: створити цілісний узагальнений живописний твір, передати матеріальність заданих об'єктів.

Завдання для самостійної роботи:

Зробити етюди «портрет». Тепла гама, холодна гама, змішана (поліхромна кольорова гама). Освітлення денне. Формат А4.

Тема 12. Виконання акварельних живописних етюдів фігури людини. Закономірності розподілу світла і тіні, тону і тональних співвідношень. Змішана (поліхромна) кольорова гама, зображення тривимірне (об'ємно-просторове), освітлення денне.

Формат: А2. Матеріали: акварельний папір, картон.

Техніка виконання: гуаш, акрил, темпера.

План практичного заняття:

- показ візуального ряду
- пояснення основних вимог

Мета завдання: навчитись відображати об'єктивну реальність тональних, колірних, температурних співвідношень та їх взаємодію з

простором. Розробити композиційну цілісність. Розібрати просторове середовище на плани, передати перспективу, написати об'ємні предмети в кольоровій гамі обраного середовища, приділяючи увагу матеріальності, враховуючи характерні особливості та освітлення.

Завдання: створити цілісний узагальнений живописний твір, передати матеріальність заданих об'єктів.

Завдання для самостійної роботи:

Зробити етюди фігури людини. Тепла гама, холодна гама, змішана (поліхромна кольорова гама). Освітлення денне. Формат А4.

Тема 13. Об'ємно-просторове живописне зображення фігури людини. Тематичний живопис. Змішана (поліхромна) кольорова гама, зображення тривимірне (об'ємно-просторове), освітлення денне.

Формат: А2. Матеріали: акварельний папір, картон.

Техніка виконання: гуаш, акрил, темпера.

План практичного заняття:

- показ візуального ряду
- пояснення основних вимог

Мета завдання: навчитись відображати об'єктивну реальність тональних, колірних, температурних співвідношень та їх взаємодію з простором. Розробити композиційну цілісність. Розібрати просторове середовище на плани, передати перспективу, написати об'ємні предмети в кольоровій гамі обраного середовища, приділяючи увагу матеріальності, враховуючи характерні особливості та освітлення.

Завдання: створити цілісний узагальнений живописний твір, передати матеріальність заданих об'єктів.

Завдання для самостійної роботи:

Зробити етюди «портрет». Тепла гама, холодна гама, змішана (поліхромна кольорова гама). Освітлення денне. Формат А4.

Тема 14. Авторське право в образотворчому мистецтві: як розпізнати і уникнути плагіату в архітектурному живописі.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

Мета: формування уміння розробляти якісні демонстраційні та презентаційні матеріали з практичних завдань курсу.

Завдання: методично правильно застосовувати, виконувати поставлені перед студентами завдання, розкрити сучасні підходи до художнього узагальнення форми.

Самостійна робота студентів є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час. Головна мета проведення самостійної роботи полягає у необхідності більш детальнішого розгляду тематики курсу з використанням рекомендованих матеріалів і виконанням домашніх практичних завдань.

Самостійна робота студентів із дисципліни «Живопис» передбачає: виконання домашніх практичних завдань та виконання творчих завдань.

Перелік завдань, винесених на самостійне вивчення:

№ п/п	Тематика
Змістовий модуль І.	
Живопис. Закономірності розподілу світла і тіні, тону і тональних співвідношень.	
1.	Живопис, його види та засоби виразності.
2.	Історичний огляд українського живопису під час періодів військових конфліктів та окупацій.
3.	Натюрморт з простих геометричних фігур на виявлення тональних співвідношень. Гризаль. Поняття тональної шкали.
4.	Натюрморт на виявлення контрастних тональних співвідношень. Хроматична гама.
5.	Пейзаж з архітектурою. змішана (поліхромна) кольорова гама, зображення тривимірне (об'ємно-просторове).
6.	Короткочасні акварельні етюди зображення черепа з ракурсів. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.
7.	Об'ємно-просторове живописне зображення черепа на тлі кольорової драперії. Ванітас. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.
8.	Короткочасні акварельні етюди гіпсової голови. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.
9.	Об'ємно-просторове живописне зображення гіпсової голови на тлі кольорової драперії. Закономірності розподілу світла і тіні, тону, кольору і тональних відношень.
10.	Короткотривалі етюди з натури (портрети друзів). Чоловічий, жіночий портрет. Пропорційні співвідношення. Аналіз зв'язків внутрішньої кісткової конструкції та зовнішніх форм обличчя.
11.	Автопортрет. Живописний тематичний портрет. Моделювання деталей голови при передачі індивідуальних властивостей.
12.	Виконання акварельних живописних етюдів фігури людини. Закономірності розподілу світла і тіні, тону і тональних співвідношень.
13.	Об'ємно-просторове живописне зображення фігури людини. Тематичний живопис.
14.	Авторське право в образотворчому мистецтві: як розпізнати і уникнути плагіату в архітектурному живописі.

Критерії оцінювання аналогічні до критеріїв оцінювання модульних завдань.

Додаткові бали та заохочення за неформальну освіту

Здобувачі освіти мають можливість отримати додаткові бали (до 10% від загальної оцінки за модуль) за участь у неформальних освітніх активностях, пов'язаних із тематикою курсу:

завершення онлайн-курсів з векторної графіки, дизайну інтерфейсів, типографіки тощо на платформах з наданням сертифікату;

участь у вебінарах, майстер-класах або конкурсах з графічного дизайну;

публікація власних робіт на професійних платформах з посиланням на курс;

Умови зарахування балів: для отримання додаткових балів необхідно надати викладачу сертифікат, посилання на роботу або інший підтверджуючий документ із коротким описом (до 200 слів) того, як отриманий досвід допоміг у вивченні дисципліни.

Важливо: максимальна кількість додаткових балів за неформальну освіту не може перевищувати 10%, що має відповідати ваговому коефіцієнту залікового модуля. Деталі зарахування узгоджуються з викладачем індивідуально.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Образотворче мистецтво: рисунок, живопис, скульптура», використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне оцінювання виконаних завдань;
- демонстраційна презентація, перегляд;
- залік, екзамен.

7. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ «ЖИВОПИС»

Тренінг 1. Презентація та донесення ідей.

Основна мета тренінгу – формування уміння представлення виконаних практичних завдань курсу

Завдання тренінгу:

1. Перегляд виконаних практичних завдань курсу.

Тренінг 2. Творча робота.

Підготовка до фінального проєкту (Зустріч 1)

Постановка завдання та вимог до творчої роботи. Вибір теми та початок роботи.

Підготовка до презентації творчої роботи (Зустріч 2)

Перевірка ходу робіт студентів, коригування, рекомендації. Творча робота для участі у студентському конкурсі з графічного дизайну. Реєстрація студентів, завантаження проєктів.

Захист творчої роботи

Виступ з презентацією. Перевірка вихідних матеріалів. Фідбек та оцінка.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для забезпечення ефективного та всебічного опанування дисципліни пропонується застосовувати комбінацію традиційних, інтерактивних та інноваційних методів навчання, що сприятимуть розвитку теоретичних знань, практичних навичок, критичного мислення та творчих здібностей студентів.

1. Лекційні заняття: проблемні лекції, лекції-візуалізації, запрошені експерти.

2. Практичні заняття: творчий підхід, завдання з підвищеною складністю.

3. Самостійна робота студентів:

Робота над творчими завданнями: продовження та поглиблення роботи над аудиторними завданнями, розпочатими на практичних заняттях, з подальшою презентацією та захистом.

Онлайн-ресурси та відеоуроки: рекомендація та використання сучасних онлайн-платформ (Coursera, YouTube-канали професійних художників-дизайнерів) для самостійного вивчення.

4. Інноваційні та технологічні методи:

Інтеграція інструментів ШІ:

Демонстрації: Покази можливостей ШІ для генерації ідей (Midjourney, DALL-E та ін.)

Практичні завдання: завдання, що вимагають інтеграції ШІ-генерованих елементів у дизайнерські проекти з подальшим критичним аналізом, модифікацією та доопрацюванням (згідно з раніше запропонованою політикою використання ШІ).

Дискусії: обговорення етичних, правових та творчих викликів, пов'язаних із застосуванням ШІ в дизайні.

Гейміфікація: включення елементів гри або змагання у навчальний процес для підвищення мотивації та залучення (наприклад, “дизайнерські челенджі”, конкурси на найкраще рішення).

5. Контроль та оцінювання:

Критеріальне оцінювання: чітко визначені критерії оцінювання для кожного завдання та проекту, що дозволяють студентам розуміти вимоги та шляхи покращення своєї роботи.

Регулярний зворотний зв'язок: надання конструктивного та своєчасного зворотного зв'язку студентам щодо їхніх робіт на всіх етапах навчання.

Презентації та захист проектів: обов'язкова презентація та захист виконаних проектів, що розвиває навички публічних виступів та аргументації своїх дизайнерських рішень.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Живопис» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне оцінювання виконаних практичних завдань;
- демонстраційна графіка, презентація;
- залік, екзамен.

10. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів установлюються конкретні терміни. Перескладання модулів здійснюється в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим, пропуски практичних занять відпрацьовуються. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету чи інституту.

ПОЛІТИКА ЩОДО ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання» (https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf) здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної / інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі документів, що їх підтверджують (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймає вповноважена Комісія з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

10.1. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Критерії оцінювання усного опитування: Кожне із питань оцінюється за наступними критеріями:

«відмінно» (90–100 балів) – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття; самостійно, грамотно і послідовно з вичерпною повнотою відповів на запитання; демонструє глибокі і всебічні знання, логічно будує відповідь, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем; вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обґрунтовано будувати висновки; безпомилково відповідає на питання, використовуючи матеріали, що виносяться на самостійну роботу.

«добре» (75–89 балів) – студент добре засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, аргументовано викладає його; розкриває основний зміст навчального матеріалу, дає неповні визначення понять, допускає незначні порушення в послідовності викладення матеріалу та неточності при використанні наукових термінів, нечітко формулює висновки, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних похибок у логіці викладу теоретичного змісту;

«задовільно» (60-74 балів) – студент в основному засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, фрагментарно розкриває зміст навчального матеріалу, показує початкову уяву про предмет вивчення, при відтворенні основного навчального матеріалу допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, непереконливо відповідає, плутає поняття;

«незадовільно» (1–59 балів) – студент не засвоїв навчальний матеріал теми, не знає основних визначень, понять; дає неправильну відповідь на запитання.

Критерії оцінювання практичних навичок:

«відмінно» (90–100 балів) – студент повністю володіє практичною навичкою, вміє пов'язати теорію з практикою.

«добре» (75–89 балів) – студент частково володіє практичною навичкою, правильно застосовує теоретичні положення при вирішенні практичних завдань.

«задовільно» (60-74 балів) – студент володіє тільки обов'язковим мінімумом виконання практичного завдання, ознайомлений із технікою виконання.

«незадовільно» (1–59 балів) – студент не володіє практичною навичкою.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів.

Матеріал для самостійної роботи студентів, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться на самостійне опрацювання і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються під час підсумкового контролю.

В процесі проведення контрольних заходів викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних задач;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами.

Відмітки про виконання або невиконання різних видів самостійної роботи студентів проставляються в Журналі обліку відвідувань та успішності студентів викладача.

Критерії оцінювання тренінгу:

«відмінно» (90–100 балів) – студент бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень програмних результатів, рівень засвоєння практичних навичок;

«добре» (75–89 балів) – студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає свої міркування; має практичні навички, висловлює свої думки щодо аналізованих проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного завдання;

«задовільно» (60–74 балів) – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми або дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

«незадовільно» (1–59 балів) – студент не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Оцінка з дисциплін базується виключно на результатах поточної навчальної діяльності та виражається за двобальною національною шкалою: «зараховано» або «незараховано». Мають бути зараховані усі теми, винесені на поточний контроль.

Для зарахування студент має отримати за поточну навчальну діяльність не менше 60% від максимальної суми балів з дисципліни (100 балів). Бали з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Живопис» Змістовного модуля – «Живопис. Закономірності розподілу світла і тіні, тону і тональних співвідношень», визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
10%	10%	10%	10%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінги	Самостійна робота
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (7 завдань – 7 оцінок).	Модульний контроль 1 проводиться на практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 1 виставляється на підставі виконання модульного завдання	1. Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (7 завдань – 7 оцінок).	2. Модульний контроль 2 проводиться на практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль 2 виставляється на підставі виконання модульного завдання	Перегляд та захист демонстраційних та презентаційних матеріалів курсу (5% балів) Оцінка за виконання завдання, дотримання вимог, термінів. Повнота розкриття ідеї.	Створення демонстраційної творчої роботи (15% балів) Оцінка за виконання завдання, дотримання вимог, термінів. Повнота розкриття ідеї.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Критерії оцінювання модульного завдання: Критерії оцінювання модульного завдання:

Назва критерію	Характеристика критерію
<i>Технічна майстерність</i>	Володіння матеріалами та техніками живопису (акварель, олія, акрил тощо) Точність у передачі форми, пропорцій, перспективи Якість нанесення фарби, чистота роботи, акуратність
<i>Композиційна побудова</i>	Збалансованість елементів у просторі Вміння організувати площину аркуша/полотна Використання ритму, контрасту, домінанти
<i>Колористичне рішення</i>	Гармонійність кольорової гами Виразність кольору як засобу емоційного впливу Здатність передати світлотінь, об'єм, атмосферу
<i>Творчий підхід і самовираження</i>	Оригінальність задуму Вміння інтерпретувати тему через особисту художню мову Наявність авторського стилю або пошуку
<i>Відповідність завданню</i>	Виконання поставленої теми або концепції Дотримання вимог до формату, техніки, термінів Повнота розкриття ідеї
<i>Рефлексія та самооцінка</i>	Усвідомлення власного процесу роботи Вміння аргументувати вибір засобів вираження Здатність до самокритики та аналізу результату

Характеристика рівнів модульного завдань:

За шкалою ЗУНУ	Характеристика рівнів виконаних завдань
90-100	<p>Повне та глибоке розкриття теми Висока технічна майстерність, володіння матеріалом Виразна, емоційно насичена колористика Авторський стиль, оригінальність, концептуальна глибина Аргументована рефлексія, здатність до самоаналізу</p> <p>Приклад: Робота демонструє зріле художнє мислення, технічну майстерність і глибоку інтерпретацію теми. Студент чітко усвідомлює власні рішення та вміє їх пояснити.</p>
75-89	<p>Тема розкрита, композиція логічна Технічні навички на впевненому рівні Колористичне рішення гармонійне, хоча не завжди глибоке Є спроби творчої інтерпретації Рефлексія присутня, але поверхнева</p> <p>Приклад: Студент продемонстрував добру технічну підготовку, робота відповідає завданню, але бракує глибини або оригінальності.</p>
60-74	<p>Часткове розкриття теми, базова композиційна побудова Технічні навички на початковому або нестабільному рівні Колористика невиразна або суперечлива Творчий підхід присутній, але не системний Відсутня глибока рефлексія, слабка аргументація вибору засобів</p> <p>Приклад: Робота має потенціал, але потребує доопрацювання: композиція не збалансована, техніка нестійка, авторська ідея не розкрита повністю.</p>
1-59	<p>Робота не відповідає темі або виконана частково Грубі порушення композиції, перспективи, анатомії Техніка виконання слабка або відсутня Відсутній творчий підхід, копіювання без осмислення Робота демонструє низький рівень мотивації або недбале ставлення</p> <p>Приклад: Студент подав незавершену роботу, без спроби інтерпретації теми, з технічними помилками та відсутністю рефлексії.</p>

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№ п/п	Найменування	Номер теми
1	Мольберт, планшет для закріплення паперу, папір, фарби	1-14
2	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	
3	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література:

1. Гілязова Н.М. Рисунок. Живопис.: навчальний посібник. Івано-Франківськ: Симфонія форте, 2020. 112с
2. Декоративний живопис – Знай все! Портал для школярів. Знай все! Портал для школярів. URL: <https://znai.com.ua/dekorativniy-zhivopis/> (дата звернення: 21.04.2025).
3. «Стиль у мистецтві» народна освіта. Народна Освіта. URL: <https://narodna-osvita.com.ua/5970-stil-u-mistectv.html> (дата звернення: 21.04.2025).
4. Особливості та види декоративної композиції. Kafedra. URL: <https://kafedra.com.ua/osoblyvosti-ta-vydy-dekoratyvnoyi-kompozytsiyi/> (дата звернення: 21.04.2025).
5. Цуп А. В. Інформаційні технології в галузі дизайну середовища. Застосування комп'ютерно – орієнтованих засобів навчання. ІХ Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу», Луцьк 23-24.05.24 р.
6. Цуп А. В. Живопис в інтер'єрі. Інтеграція мистецтва в дизайн. Міжнародна науково-практична конференція «XXI Scientific Horizons of Century: Multidisciplinary Researches». Ужгородський національний університет 16-17 травня 2024 р.
7. Цуп А. В. Живопис, як форма суспільної свідомості. Художньо – образне відображення дійсності в умовах війни. ІІ Міжнародна науково-практична конференція 20–22 червня 2024 р. Секція 2. Соціокультурні та інформаційні трансформації гуманітарної сфери в період глобальних суспільних викликів.
8. Цуп А. В. Дріпінг – спонтанний живопис. Експресія та концепція у графічному дизайні. Науково-практична конференція «Креативна трансформація та модернізація сучасного суспільства» Науковий журнал «Креативний простір», електрон. наук. журн. – № 27. – Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2025. – 80 с., 11-13.04.2025.

Додаткова література:

1. Техніка малювання рідким акрилом: просто додай емоцій | Арт-студія «Ліхтарик». Ліхтарик. URL: <https://bit.ly/3UQ0gC9> (дата звернення: 22.04.2025).
2. Історія акрилового живопису – арт-студія «Ліхтарик». Ліхтарик. URL: <https://lihtaryk.com.ua/istoriya-akrilovogo-zhivopisu/> (дата звернення: 22.04.2025).
3. Учасники проектів Вікімедіа. Мастихін – вікіпедія. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Мастихін> (дата звернення: 23.04.2025).
4. Учасники проектів Вікімедіа. Імпасто – вікіпедія. Вікіпедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Імпасто> (дата звернення: 23.04.2025).
5. Пастозний живопис техніка манера письма. Copyright. URL: <https://bit.ly/3tuka9G> (дата звернення: 24.04.2025).
6. Пастозний живопис маслом «імпасто» для початківців. URL: <https://bit.ly/3UV5D21> (дата звернення: 24.04.2025).

Інтернет-ресурси:

1. «Стиль у мистецтві» народна освіта. Народна Освіта. URL: <https://narodna-osvita.com.ua/5970-stil-u-mistectv.html>
(дата звернення: 21.04.2025).
2. Особливості та види декоративної композиції. Kafedra. URL: <https://kafedra.com.ua/osoblyvosti-ta-vydy-dekoratyvnoyi-kompozytsiyi/>
(дата звернення: 21.04.2025).